

06.10.2023
ОТВОРЕНО ПИСМО
Изх. № 18

ДО:
АКАД. НИКОЛАЙ ДЕНКОВ
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ

КИРИЛ ВЪТЕВ
МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

Д-р КОЙЧО КОЕВ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА ПО ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА

Относно: Предложение на ЕК за разрешаване на хербицида глифозат до 2033 година

Предложението на Европейската комисия за подновяване на разрешението за употреба на хербицида глифозат беше публикувано на [20.09.2023](#). То е за срок от 10 години, така че ако квалифицираното мнозинство от държавите членки се съгласи, **употребата на глифозат в ЕС ще бъде разрешена до 2033 г.** Това би било в рязко противоречие с волята на европейците.

Преди пет години **1 милион** граждани официално поискаха забрана, а неотдавнашно проучване на общественото мнение на IPSOS в 6 държави от ЕС показва, че 86 % от гражданите са против продължаването на употребата му.

Освен това, съществуват сериозни съмнения относно обективността на оценките за безопасност, извършени от органа на ЕС за химикали ЕСНА и органа за безопасност на храните EFSA.

В изслушване в Парламента на ЕС **водещи учени обясниха сериозните пропуски и недостатъци в оценките за глифозат**, формулата на продукта MON 52276 и неговите съставки.

[PAN Europe също така установи](#), че поредица от констатации на EFSA правят повторното одобрение на глифозата в противоречие със законодателството на ЕС.

Държавите-членки на ЕС ще обсъдят предложението и ще гласуват на **13.10.2023г.**

"Регулаторните органи се движат с пълна скорост, без да се вслушват в опасенията на гражданите и доказателствата, предоставени от

независимата наука. **Интересите на аграрната индустрия явно надделяват над здравето и околната среда. Законът на ЕС за пестицидите е нарушен и гражданите в страните от ЕС ще бъдат възмутени от тази новина**", заяви д-р Светла Николова от Сдружение АГРОЛИНК.

В контекста на заплахата за биоразнообразието, устойчивото земеделие и необходимостта от защита в ЕС, правителствата на **Германия, Франция, Австрия и Белгия няма да подкрепят ЕК** за продължаване използването на глифозат.

Канцерогенност, генотоксичност, невротоксичност

Неотдавнашно проучване, проведено от експерти токсиколози, разкри, че **ЕСНА е отхвърлила важни констатации за канцерогенност** и е пренебрегнала доказателства, че **глифозатът предизвиква оксидативен стрес** – признат механизъм, който може да доведе до рак.

В заключенията си ЕОБХ погрешно разчита на класификацията на глифозата като "неканцерогенен", направена от ЕСНА!

Не са отчетени стотици научни изследвания за здравето на фермерите, които са първите пострадали, нито за потребителите с множество заболявания, като Паркинсон и рак, животните, растенията, почвата, горите, водата, вкл. и питейната.

Това е критичен пропуск, тъй като приемането на тези научни доказателства неизбежно би довело до заключението, че разрешението за глифозат не може да бъде удължено съгласно правото на ЕС.

Експертна среща в Парламента на ЕС тази седмица разкри, че **в работата на ЕСНА и EFSA има още няколко важни недостатъка**. Генотоксичността, канцерогенността, невротоксичността, увреждането на чревния микробиом и много много вредни ефекти върху почвата, водата и биоразнообразието не са оценени правилно.

Това отчасти се дължи на остарелия и много пристрастен и благоприятен за индустрията подход в прилагането на насоките, които се използват при тези оценки.

Прегледът на най-новите независими научни изследвания дава напълно различна картина на вредата от глифозата и неговите препарати.

Професор Майкъл Антониу от Кралския колеж в Лондон казва: "Кога регулаторните органи ще престанат да живеят в тъмните векове и ще влязат в XXI век?"

Агенциите на ЕС също така подвеждат обществеността, тъй като токсичността на целия продукт (представителна формулация) не е задълбочено оценена от заявителите. Има пропуски в данните за някои съставки, а други са потенциално канцерогенни, докато рецензираните изследвания показват, че използваната в Европа рецептура (MON 52276)

предизвиква редица неблагоприятни ефекти при изследвания върху животни. Поради това, повторното одобрение на глифозат е нарушение на правото на ЕС и съдебната практика, според които даден пестицид се одобрява само ако е доказано, че не причинява канцерогенност или дългосрочна токсичност.

В издадената наскоро на български книга на **д-р Стефани Сенеф** „Токсично наследство“¹ са посочени ясно и убедително доказателствата, базирани на безброй рецензирани изследвания за убиене на плевели глифозат, който унищожава нашето здраве и околната среда.

Проучване в шест държави от ЕС показва, че гражданите не подкрепят подновяването на употребата на глифозат.

В неотдавнашно проучване на **IPSOS** в 6 държави от ЕС (Дания, Франция, Германия, Полша, Румъния и Испания) [гражданите ясно показаха, че са против подновяването на разрешението за използване на глифозата](#). Само 14 % от тях подкрепят удължаването на употребата на глифозат. **Две трети (62%) от гражданите на ЕС** в тези страни отговарят, че употребата на **глифозат трябва да бъде забранена** в Европа. Сред 6-те държави най-голям процент граждани (70,5 %), подкрепящи забраната, има във Франция. (6).

В България много хора подкрепиха [петицията за забрана на глифозата](#).

Предложението на Комисията

Предложеният период на разрешаване е 10 години вместо първоначално поисканите от производителите 15 години като употребите за изсушаване преди прибиране на реколтата няма да бъдат разрешени.

Използването за изсушаване преди прибиране на реколтата е опасно и остаряло използване, което вече е ограничено в няколко държави от ЕС, **но не и в България.** Тази практика отдавна трябваше да бъде забранена за всички хербициди, така че това не е точно отстъпка, а и практиката в България показва, че производителите винаги намират вратички, включително и като официални политически разрешения за изключения и по българското законодателство и от европейските регулации.

Десетгодишното разрешително ще бъде катастрофално за човешкото здраве и околната среда. Глифозат съдържащите хербициди убиват бързо фермерите, които ги използват и предизвикват заболявания, [вкл. и рак](#), обявено от Международната агенция за онкологични изследване към СЗО.

¹ *Toxic legacy by Stephanie Seneff*, „Токсично наследство“ д-р Стефани Сенеф, изд. „Дилек“ 2023

Като цяло предложението включва няколко незадължителни предложения към държавите членки, които със сигурност няма да успеят да осигурят високо ниво на защита на човешкото здраве и биологичното разнообразие, както се изисква от правото на ЕС.

На 13.10.2023г. в Брюксел ще се проведе среща на представители на 27-те страни членки за гласуване на предложението за продължаване на допустимия срок за използване на глифозата.

Настояваме българското правителство да отхвърли предложението, да забрани глифозат съдържащите хербициди и да се присъедини към страните, които защитават здравето на хората и околната среда.

Писмото е подкрепено и от:

Фондация Биоселена www.bioselena.com

Българска асоциация биопродукти

Асоциация на българските села – selo.bg

Обединен пчеларски съюз

Национален съюз на градинарите в България <http://www.bnhu.bg>

За контакти: Д-р инж. Светла Николова, 0888359239,
agrolink@agrolink.org

В коалицията „За да остане природа в България“ членуват Асоциация на парковете в България, Българската асоциация за алтернативен туризъм, Българското дружество за защита на птиците, Българското дружество по фитоценология – 2001, Българска федерация по катерене и алпинизъм, Българска федерация по спелеология, Българската фондация „Биоразнообразие“, Грийнпийс България, Екологично сдружение „За Земята“, Инициативата „Зелени закони“, Информационния и учебен център по екология, Народно читалище „Бъдеще Сега“, Сдружение „Агролинк“, Сдружение „Белият бряг“, Сдружение за дива природа – БАЛКАНИ, Сдружение „Природа назаем“, СНЦ „Зелени Балкани“, Сдружение „Природен Фонд“, клуб UNESCO към Студентски съвет на СУ „Св. Кл. Охридски“, Софийско гражданско сдружение „Щастливеца“, гражданска група „Да спасим Иракли“, „Граждани за Рила“, WWF България. Коалицията е подкрепена от още над 50 организации, групи и инициативи.
<http://forthenature.org>